

Διασφαλίζοντας την βιωσιμότητα των αγροτικών κοινωνιών και του περιβάλλοντος στη Μεσόγειο με Λύσεις Βασισμένες στη Φύση

Το έργο Mara-Mediterra ως πηγή έμπνευσης για το Δίκτυο Κοινής Αγροτικής Πολιτικής της ΕΕ (EU CAP Network)

Η Υπεύθυνη Διαχείρισης του έργου μας, κα. Ελεάννα Πανά, ήταν προσκεκλημένη ομιλήτρια στην ενότητα “Παραδείγματα που εμπνέουν την κυκλική διαχείριση του νερού”, στην εκδήλωση του Δικτύου Κοινής Αγροτικής Πολιτικής της ΕΕ, με θέμα “Κυκλική διαχείριση του νερού” που έλαβε χώρα στη Σεβίλλη, Ισπανία στις 12 και 13 Μαρτίου 2024. Στην παρουσίασή της η Ελεάννα έκανε αναφορά σε σχετικές Λύσεις Βασισμένες στη Φύση του έργου Mara-Mediterra, όπως οι υγρότοποι ενυδραιοπονίας και η μικρο-οικοσυστημική προσέγγιση δασώσεων, ενώ παράλληλα μοιράστηκε την εμπειρία της σε θέματα συνεργασία με τοπικές κοινωνίες και φορείς.

Εικόνα 1 Η διάλεξη της κα. Ελεάννας Πανά

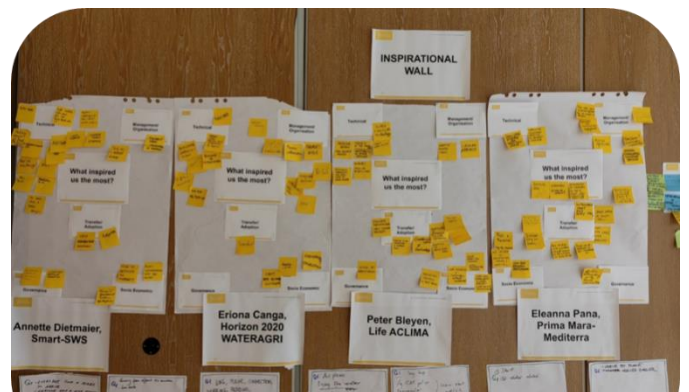

Εικόνα 2 Συμμετέχοντες στην Εκδήλωση του Δικτύου Κοινής Αγροτικής Πολιτικής της ΕΕ, στη Σεβίλλη, Ισπανία

Η εκδήλωση με περισσότερους από 100 συμμετέχοντες ήταν αφιερωμένη στη δικτύωση φορέων και την ανάδειξη καινοτόμων εφαρμογών και προσεγγίσεων καθώς και στην ανταλλαγή γνώσεων σε θέματα κυκλικής διαχείρισης του νερού με έμφαση την αξιοποίηση τους στην αγροτική παραγωγή.

Τις κεντρικές ομιλίες της εκδήλωσης ακολούθησαν στρογγυλές τράπεζες στις οποίες ενδιαφερόμενοι φορείς και εμπειρογνώμονες από όλη την Ευρώπη διερεύνησαν πρακτικές πτυχές της δυνατότητας αναπαραγωγής και μεταφοράς γνώσης σε επιχειρησιακό επίπεδο.

Η εκδήλωση προώθησε ενεργά τη δικτύωση για μελλοντικές συνεργασίες. Οι συμμετέχοντες άδραξαν την ευκαιρία να μοιραστούν καινοτόμες προσεγγίσεις και πρακτικές από Επιχειρησιακές Ομάδες, έργα Horizon Europe, έργα χρηματοδοτούμενα από Life και PRIMA και άλλες σχετικές πρωτοβουλίες. Οι στρογγυλές τράπεζες αναγνώρισαν μεθόδους και τεχνικές κυκλικής διαχείρισης του νερού προσαρμοσμένες σε διάφορους τύπους καλλιέργειών, νέες πηγές νερού από μικρές βιομηχανίες αγροδιατροφής, κοινωνικοοικονομικά οφέλη από την εφαρμογή αυτών των συστημάτων, προκλήσεις, ανάγκες σε γνώση και ερευνητικές ανάγκες από την πράξη.

Εικόνα 3 Καινοτόμες προσεγγίσεις και πρακτικές σε “Τοίχο Έμπνευσης”

Εξερευνώντας τον Βοτανικό Κήπο της Hamma στο Αλγέρι της Αλγερίας

Οι λύσεις Βασισμένες στη Φύση σχετίζονται στενά με τις οικοσυστημικές υπηρεσίες και τη βιοποικιλότητα των φυτοκοινωνιών. Από αυτή την άποψη, ο Βοτανικός Κήπος Hamma, ο οποίος είναι γνωστός ως Κήπος Έρευνας, παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τη μελέτη των φυτοκοινωνιών και τις οικολογικές τους προσαρμογές σε μεταβαλλόμενα περιβάλλοντα. Για το λόγο αυτό, ο Βοτανικός Κήπος αποτέλεσε την πρώτη μας στάση κατά τη διάρκεια της επίσκεψης στην Djelfa την 1^η Μαΐου 2024, στο πλαίσιο της τέταρτης συνάντησης του έργου Mara-Mediterra που έλαβε χώρα στις 29 - 30 Απριλίου 2024.

Ο ξεναγός μας, κ. Ammour Mhana, εξήγησε ότι από την ίδρυση του το 1832, ο κήπος χρησίμευε ως πειραματικός χώρος για την καλλιέργεια φυτών και δέντρων που μεταφέρθηκαν εκεί από όλο τον κόσμο. Μαθαίνουμε ότι περισσότερα από 6000 διαφορετικά είδη εισήχθησαν ήδη πολύ πριν από την έλευση του 19^{ου} αιώνα. Είναι εκπληκτικό ότι, σύμφωνα με τα αρχεία που τηρούνται, πάνω από το 90% των ειδών επέζησαν και αναπτύχθηκαν στο νέο τους περιβάλλον. Ο Ammour εξήγησε ότι οι κήποι ήταν αρχικά ένας υγρότοπος που αποστραγγίστηκε και η περιοχή χαρακτηρίζεται από αυξημένη ατμοσφαιρική υγρασία που παγιδεύεται εκεί από τις κορυφογραμμές που βρίσκονται νότια του κήπου. Με την πάροδο του χρόνου ο κήπος συνέχισε να επεκτείνεται από τα αρχικά 5 εκτάρια σε 38 εκτάρια με κήπους και 20 εκτάρια με φυτώρια τα οποία εποπτεύονται από το Εθνικό Ινστιτούτο Αγρονομικής Έρευνας της Αλγερίας.

Ξεκινήσαμε την επίσκεψή μας από τον Γαλλικό κήπο, όπου η διαμόρφωση του χώρου βασίζεται στις αρχές της συμμετρίας και στην επιβολή τάξης στη φύση. Περπατάμε σε γραμμικά μονοπάτια που ορίζονται από θάμνους και δέντρα που είναι κλαδεμένα σε αυστηρά γεωμετρικά σχήματα. Τα δρομάκια του Γαλλικού κήπου είναι διακλαδιζόμενα, χαρακτηρίζονται από ευθείες γραμμές και έχουν ονομαστεί από τα είδη των δέντρων που έχουν φυτευτεί, όπως τα δρακόδεντρα και τα μπαμπού, τα οποία είναι φυτεμένα κατά μήκος των δύο πλευρών των αντίστοιχων δρόμων.

Εικόνα 4 Δρομάκι με δρακόδεντρα (αριστερά) και δρομάκι με μπαμπού (δεξιά)

Ο κυρίαρχος ρόλος της αρχιτεκτονικής στους κήπους δεν άλλαξε μέχρι τον 18^ο αιώνα, όταν η έμπνευση άρχισε να προέρχεται όχι πια από την αρχιτεκτονική αλλά από την ρομαντική ζωγραφική, που οδήγησε στην ανάπτυξη των Αγγλικών κήπων. Ένας τεχνητός υγρότοπος και ένα σιντριβάνι με μια νύμφη προσφέρουν ένα πραγματικά ειδυλλιακό τοπίο. Καθώς περπατάμε στον Αγγλικό κήπο, μπορούμε να αισθανθούμε ότι το περιβάλλον είναι πολύ πιο δροσερό και μας επιτρέπει να νιώσουμε ένα με τη Φύση. Δεν αποτελεί έκπληξη λοιπόν που το μέρος αποτέλεσε το ιδανικό σκηνικό για τα γυρίσματα της ταινίας Tarzan the Ape Man το 1932!

Εικόνα 5 Μία νύμφη και μία ξύλινη γέφυρα στον τεχνητό υγρότοπο αποτελούν ένα ειδυλλιακό σκηνικό

Αποσπάσματα από την επίσκεψη των εταίρων του έργου Mara-Mediterra στον Βοτανικό Κήπο και από την τέταρτη συνάντηση εργασίας του έργου, συμπεριλαμβανομένης της επίσκεψης στην Djelfa, είναι διαθέσιμα στον [ακόλουθο σύνδεσμο](#).

Το εκθετήριο του Mara-Mediterra στην Φλωρεντία προσελκύει τους επισκέπτες

Το Mara-Mediterra άδραξε την ευκαιρία να συμμετέχει στον εορτασμό της εκατονταετηρίδας της Διεθνούς Ένωσης Επιστημών του Εδάφους (IUSS). Η εκδήλωση για τα 100 χρόνια εδαφολογικής επιστήμης πραγματοποιήθηκε στην Φλωρεντία της Ιταλίας από τις 19 έως τις 21 Μαΐου 2024 και συμμετείχαν περισσότερα από 1500 άτομα. Ένα εκθετήριο αφιερωμένο στο Mara-Mediterra στήθηκε από την Ιταλική ερευνητική ομάδα του έργου, το Πανεπιστήμιο της Φλωρεντίας, με επικεφαλής την κα. Anna Dalla Marta. Διηύθυνε επίσης την ειδική συνεδρία με θέμα “Λύσεις Βασισμένες στη Φύση για την αειφόρο διαχείριση του εδάφους και του νερού”, κατά την

Εικόνα 6 Ο εορτασμός της εκατονταετηρίδας του IUSS στη Φλωρεντία της Ιταλίας προσέλκυσε το κοινό

Εικόνα 7 Ο Mert Can Günaçti παρουσιάζει τα ερευνητικά ευρήματα σχετικά με τις απόψεις των αγροτών για τις Λύσεις Βασισμένες στη Φύση

οποία η επιστημονική εργασία ‘Ασαφής γνωστική χαρτογράφηση της αντίληψης της κοινής γνώμης σχετικά με τις Λύσεις που Βασίζονται στη Φύση για τη διαχείριση εδαφικών και υδατικών πόρων’ παρουσιάστηκε από τον κ. Mert Can Günaçti του εταιρίου DEU DESUM. Αυτή η μελέτη εστιάζει στις απόψεις των αγροτών για τις Λύσεις που Βασίζονται στη Φύση μέσω της έρευνας Αντίληψης-Αξίας-Στάσης που διεξήχθη με την ευκαιρία του Πρώτου Κύκλου Συναντήσεων Στρογγυλής Τραπέζης στις 5 μελέτες περιπτώσεων

του Mara-Mediterra. Τα θέματα που καλύφθηκαν από το Συνέδριο της IUSS καθώς και η περιληψη της παρουσίασης του DEU DESUM κατά τη διάρκεια της ειδικής συνεδρίας είναι προσβάσιμα σε [αυτόν το σύνδεσμο](#).

Το Ζωντανό Εργαστήριο Αιγαίου του Mara-Mediterra στην Ευρωπαϊκή Αποστολή για το Έδαφος

Είμαστε περίφανοι που το Ζωντανό μας Εργαστήριο στο Νησί της Λέσβου στο Βόρειο Αιγαίο επιλέχθηκε να βρίσκεται ανάμεσα στα 100 Ζωντανά Εργαστήρια της Ευρωπαϊκής Απιστολής για το Έδαφος (EU Soil Mission). Ο Συντονιστής του έργου μας, Δρ. Βασίλειος Τακαβάκογλου παρουσίασε τις διασυνδέσεις του έργου Mara-Mediterra και του έργου GOV4ALL (που χρηματοδοτείται μέσω του προγράμματος HORIZON EUROPE) που οδήγησαν σε αυτό το σημαντικό επίτευγμα, στην Ελληνική Εθνική Εκδήλωση με τίτλο “Soil Mission and Living Labs Calls 2024”, η οποία πραγματοποιήθηκε από το έργο NATI00NS στην Θεσσαλονίκη, Ελλάδα στις 21 Μαΐου 2024.

Εικόνα 8 Ο Δρ. Βασίλειος Τακαβάκογλου παρουσιάζει τις συνέργειες των έργων Mara-Mediterra και GOV4ALL

Επερχόμενες Δραστηριότητες και Εκδηλώσεις

Μην παραλείψετε να λάβετε μέρος στην έρευνα μας: Κάνε τη φωνή σου να ακουστεί στην πανευρωπαϊκή έρευνα του Mara-Mediterra με θέμα: “**Πώς μπορείτε να βοηθήσετε την αγροτική μετάβαση;**”. Στόχος της είναι η καλύτερη κατανόηση της κοινής γνώμης σχετικά με τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο αγροτικός τομέας και να διερευνήσει πώς θα ήσασταν διατεθειμένοι να ενεργήσετε. Η έρευνα διαρκεί 5 λεπτά και είναι προσβάσιμη μέσω [αυτού του συνδέσμου](#).

Ιούλιος 2024: Σε συνέχεια της επιτυχημένης διοργάνωσης εκδηλώσεων σε Αλγερία, Αίγυπτο και Λίβανο, οι συμμετέχοντες σε Ελλάδα και Τουρκία θα κληθούν να εκφράσουν τις απόψεις τους σχετικά με τα κριτήρια απόφασης για την επίτευξη βέλτιστων σχεδίων δράσης για την ευρύτερη υιοθέτηση αγρο-οικολογικών πρακτικών.

Καλοκαίρι 2024: Σύντομα βίντεο θα συλλέγονται σε κάθε ένα από τα Ζωντανά Εργαστήρια μας, που θα τεκμηριώνουν τις μαρτυρίες των αγροτών σχετικά με την εφαρμογή των αγρο-οικολογικών πρακτικών μας, καθώς επίσης και για την προσαρμογή τους στις τοπικές συνθήκες.

Το παρόν ενημερωτικό δελτίο εκδόθηκε με την οικονομική βοήθεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο του προγράμματος PRIMA. Το περιεχόμενο του παρόντος ενημερωτικού δελτίου αποτελεί αποκλειστική ευθύνη της IRMCο και σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αντικατοπτρίζει τη θέση της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του προγράμματος PRIMA. Συνολικός προϋπολογισμός: 2,54 εκατομμύρια ευρώ, 100% χρηματοδοτούμενο από την ΕΕ.

